

6.11.2024

Julkinen

Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen osasto
Suvi Remes, Jonna Saileranta

Julkisen hallinnon tiedonhallinnan asiantuntijaryhmä

Aika ke 30.10.2024, klo 09:30-12:00

Paikka Etäkokous
Kokoustiedot kalenterikutsussa

Osallistujat lainsäädäntöneuvos Maarit Huotari, valtiovarainministeriö, puheenjohtaja
tietohallintoneuvos Tommi Oikarinen, valtiovarainministeriö, varapuheenjohtaja

tietoasiantuntija Mervi Björkman, valtioneuvoston kanslia
erityisasiantuntija Jari Jauhiainen, oikeusministeriö
erityisasiantuntija Noora Alatainio, sisäministeriö
erityisasiantuntija Tomi Kytölä, opetus- ja kulttuuriministeriö
yksikön johtaja Maria Rautavirta, liikenne- ja viestintäministeriö
johtava asiantuntija Tiina Salminen, työ- ja elinkeinoministeriö
erityisasiantuntija Anna Sandberg, sosiaali- ja terveysministeriö
erityisasiantuntija Juha Järvinen, ympäristöministeriö
tietohallintopäällikkö Sofia Nylund, HUS Helsingin yliopistollinen sairaala
tieto- ja vaikuttavuusjohtaja Katja Antikainen, Kanta-Hämeen hyvinvointialue
kehittämispäällikkö Katja Penttinen, Kuopion kaupunki
tietohallintojohtaja Ilkka Manninen, Porin kaupunki
toiminnanohjausjohtaja Jaakko Ståhlberg, Turun kaupunki
erityisasiantuntija Jaana Siitari, Suomen Kuntaliitto ry

Varajäsenet erityisasiantuntija Iivari Huhta, oikeusministeriö
erityisasiantuntija Hanna Majurinen, maa- ja metsätalousministeriö
erityisasiantuntija Riikka Vuokko, sosiaali- ja terveysministeriö

Pysyvät asiantuntijat neuvotteleva virkamies Suvi Remes, valtiovarainministeriö, pääsihteeri
erityisasiantuntija Petri Tuominen, valtiovarainministeriö

Erikseen kutsuttuna Mari Siimar, tietoarkkitehti, Kansaneläkelaitos, johtava asiantuntija Kirsi Hagman-
Seppäsen sijaisena
Jonna Saileranta, assistentti, valtiovarainministeriö

Julkisen hallinnon tiedonhallinnan asiantuntijaryhmän (VN/488/2024) toimikauden 1.5.2024–31.12.2027 kolmannen (03/2024) kokouksen asialista.

Estynyt

tietohallintopäällikkö Jyrki Paloposki, ulkoministeriö
neuvotteleva virkamies Aulikki Pakanen, puolustusministeriö
tietoasiantuntija Anna-Maija Marttila, valtiovarainministeriö
johtava tietohallintoasiantuntija Mika Tuikkanen, maa- ja metsätalousministeriö
johtava asiantuntija Kirsi Hagman-Seppänen, Kansaneläkelaitos
tietohallintojohtaja Mikko Päckilä, Lapin hyvinvointialue
tietohallintojohtaja Manu Pajuluoma, Lapin ammattikorkeakoulu
tietoasiantuntija Jarno Keränen, valtioneuvoston kanslia
asiantuntija Milja Jumppainen, sisäministeriö
järjestelmäasiantuntija Jan Elho, liikenne- ja viestintäministeriö
projektipäällikkö Anju Asunta, ympäristöministeriö
johtava asiantuntija Timo Paananen, Kansaneläkelaitos
tietopalvelupäällikkö Kalle Tornberg, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
tietojohtaja Emil Ackerman, Pirkanmaan hyvinvointialue
vs. arkistopäällikkö Sanna Lahtelin, Kuopion kaupunki
erityisasiantuntija Jaana Jormanainen, Suomen Kuntaliitto ry
toiminnanjohtaja Ida Mielityinen, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

1. Kokouksen avaus (klo 09:30–09:35)

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 09.30.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (klo 09:35–09:40)

Liite 1. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Päätösesitys: Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja.

Päätös: Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja siihen jätetyillä muutamilla muokkausehdotuksilla.

3. Asialistan hyväksyminen (klo 09:40–09:45)

Päätösesitys: Hyväksytään kokouksen asialista.

Päätös: Hyväksyttiin kokouksen asialista.

4. Eurooppalainen yhteentoimivuuden ohjausmalli: Yhteentoimiva Eurooppa -säädos (klo 09:45–10.15)

Asiantuntijaryhmän tehtävänä on keskeisten julkisen hallinnon tiedonhallintaan, tiedon hyödyntämiseen ja tiedon liikkuvuuden edistämiseen vaikuttavien kehittämissuunnitelmien, toimenpiteiden ja sääntelyehdotusten käsittely ja niiden vaikutusten arviointi.

Huhtikuussa 2024 voimaan tulleen asetuksen ((EU) 2024/903) soveltaminen on alkanut heinäkuussa 2024 porrastetusti. Käydään läpi tilanne kansallisen täytäntöönpanon osalta. Keskustellaan jatkotoimista ja tarpeista.

Liite 2. Yhteentoimiva Eurooppa -säädos (kalvot)

Alustus: Suvi Remes, valtiovarainministeriö

Remes esitteli Yhteentoimiva Eurooppa -säädöksen sekä toimeenpanon tilanteen syksyllä 2024. Asetuksen tavoitteena on edistää Europan laajuisten digitaalisten julkisten palveluiden yhteentoimivuutta. Asetuksen keskeisenä sisältönä on luoda sääntelypohja jäsenvaltioiden ja EU:n elinten väliselle yhteistyölle sekä yhteentoimivuutta edistäville menettelyille. Uutena, keskeisenä yhteistyön rakenteena perustetaan Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta. Konkreettisesti strategista koordinaatiota voidaan toteuttaa mm. Yhteentoimiva Eurooppa Agendan avulla. Jäsenvaltion on nimettävä keskitetty yhteyspiste sekä edustaja Yhteentoimiva Eurooppa -lautakuntaan. Asetuksen toimeenpanoa sekä myös laajemmin rajat ylittävien digitaalisten julkisten palveluiden yhteentoimivuuden kehittymistä tullaan seuraamaan ja arvioimaan. Toimeenpanon osalta on keskeistä huomata tammikuusta 2025 alkaen velvoite tietyissä tilanteissa yhteentoimivuusarvioinnin toteuttamiseen sekä jo voimassa oleva velvoite tietyin ehdoin jakaa yhteentoimivuusratkaisuja. Yhteentoimivuusarviointeihin liittyen komissio on yhdessä jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa laatinut parhaillaan viimeistelyssä olevan ohjeen, joka toimii sekä jäsenvaltioiden että komission ohjeistuksena asiassa.

Käytiin keskustelua asiantuntijaryhmän roolista asetuksen toimeenpanossa. Valtiovarainministeriön tarkoitus on, että ryhmä olisi keskeinen toimija sekä tarvittavien näkökantojen kokoamisessa EU-yhteistyöhön että asetuksen toimeenpanon tukemisessa kansallisesti. Pidettiin tärkeänä, että uuden lautakunnan suhteen ollaan aktiivisia ja näkemyksiä kootaan eri asiantuntijoilta. Tämä tarjoaa mahdollisuuden vaikuttaa sekä selkeyttää sääntelyn ja asetusten merkitystä käytännössä. Nähtiin, että asiantuntijaryhmän tulisi korostaa pragmaattista lähestymistapaa, jotta sääntelyn vaikutukset arjessa ja etulinjassa

olisivat selkeitä ja konkreettisia. Keskusteluun nousi myös EIF:n merkitys yhteentoimivuuden tarkastelussa ja arkkitehtuuritoiminnassa.

Keskustelussa toisaalta nostettiin esiin voimakkaampien ohjaustyökalujen ja selkeiden toimintaperiaatteiden tarvetta, mihin uusi asetus voisi tuoda mahdollisuuksia. Toisaalta muistutettiin, että joillain toimialoilla on pitkään pohdittu yhteentoimivuutta ja mm. avoimia rajapintoja ja siten suuria linjamuutoksia tulee harkita perusteellisesti. Pohdittiin myös Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan suhdetta muihin vastaaviin EU-säädöksistä tehtävnsä saaviin rakenteisiin ja työryhmätyöhön. On hyvä huomata mahdollinen haaste löytää riittävästi asiantuntijaresursseja näihin. Todettiin, että Yhteentoimiva Eurooppa -asetuksen perusteella ei vielä ole perustettu työryhmiä ja Suomen edustajien osallistuminen niihin harkitaan aina tapauskohtaisesti.

Keskusteltiin myös soveltamisalasta ja siitä, millaiset palvelut olisivat asetuksen tarkoittamia Euroopan laajuisia digitaalisia julkisia palveluita.

Päätösesitys: Käydään keskustelu alustuksen pohjalta. Kirjataan huomiot jatkovalmistelua varten

Päätös: Käytiin keskustelu asetuksen toimeenpanon tilanteesta sekä asiantuntijaryhmän roolista ja tehtävistä siihen liittyen. Ajankohtaisesti toivotaan nostoja sääntelyn testiympäristöjen mahdollisiksi käyttötapauksiksi sekä syötteitä Yhteentoimiva Eurooppa Agendan valmisteluun.

5. Eurooppalainen yhteentoimivuuden ohjausmalli: Eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet (EIF) (klo 10:15–11:10)

Asiantuntijaryhmän tehtävänä on keskeisten julkisen hallinnon tiedonhallintaan, tiedon hyödyntämiseen ja tiedon liikkuvuuden edistämiseen vaikuttavien kehittämissuunnitelmien, toimenpiteiden ja sääntelyehdotusten käsittely ja niiden vaikutusten arviointi.

Eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet (EIF) ovat julkisen sektorin yhteentoimivuuden ohjausmalli. Keskustellaan periaatteiden roolista uudessa tilanteessa ja näkökulmista kansalliseen soveltamiseen.

Alustus: Suvi Remes, valtiovarainministeriö

Remes esitteli asian taustan sekä Yhteentoimiva Eurooppa -asetuksen tuoman ajankohtaisen tilanteen, mikä vuoksi olisi tärkeää keskustella Eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden soveltamisesta yhteisistä lähtökohdista. Uudessa tilanteessa ehdotetaan, että ryhmän valmisteluna käydään EIF läpi ja työn lopputuloksena on kirjallinen tuotos EIF:n kansallisesta soveltamisesta. Tämä

auttaisi varmistamaan, että periaatteet ymmärretään samalla tavalla ja niitä sovelletaan johdonmukaisesti. Remes ehdotti, että ryhmä työstäisi tätä aihetta seuraavan vuoden aikana ja valmistautuisi samalla vaikuttamaan EIF:n kehittämiseen EU-yhteistyössä.

Avausta pidettiin kannatettavana. Keskustelussa korostettiin, että EIF on olennainen ja esimerkiksi sen sisältämät periaatteet tulisi sisällyttää organisaatioiden kokonaisarkkitehtuuriin, mikä auttaisi muun muassa tiedonhallintalain täytäntöönpanossa. Työtavasta todettiin, että taustavalmisteluun ja kirjoittamistyöhön voi ilmoittautua mukaan. Työtilaan avataan muistiopohja, johon voi jättää kommentteja myös.

Päätösesitys: Käydään keskustelu alustuksen pohjalta. Analysoidaan nykyisiä periaatteita ja työstetään kehittämissuunnitelmia (työversio) jatkovalmistelua varten.

Päätös: Käytiin keskustelu Eurooppalaisista yhteentoimivuusperiaatteista. Kannatettiin ehdotusta yhteisestä valmistelusta soveltamisen tukemiseksi ja valmistelutavasta käsitellä EIF:n periaatteita osa kerrallaan tulevilla kokouksilla.

6. Eurooppalainen yhteentoimivuuden ohjausmalli: Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta ja Yhteentoimiva Eurooppa Agenda (klo 11:10–11:45)

Asiantuntijaryhmän tehtävänä on keskeisten julkisen hallinnon tiedonhallintaan, tiedon hyödyntämiseen ja tiedon liikkuvuuden edistämiseen vaikuttavien kehittämissuunnitelmien, toimenpiteiden ja sääntelyehdotusten käsittely ja niiden vaikutusten arviointi.

Asiantuntijaryhmän tehtävänä on tietopolitiikan ja tiedonhallinnan kansainvälisen toimintakentän seuraaminen, yhteisen tilannekuvan rakentaminen sekä keskeisten toimenpiteiden ja suositusten toimeenpanon seuranta.

Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta on uusi pysyvä yhteistyörakenne komission ja unionin jäsenvaltioiden välillä. Yksi sen keskeisistä työskentelyn ja vaikuttamisen välineistä on vuosittainen Yhteentoimiva Eurooppa Agendan laatiminen yhteentoimivuuden ja digitalisaation strategisista painopisteistä.

Alustus: Suvi Remes, valtiovarainministeriö

Remes esitteli perustiedot uudesta Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnasta. Sen keskeisinä tehtävinä on edistää strategista yhteistyötä ja neuvoa Yhteentoimiva Eurooppa -asetuksen soveltamisessa. Nyt valmistaudutaan tämän uuden yhteistyöelimen järjestäytymiskokoukseen joulukuussa 2024. Asiantuntijaryhmän kautta kerätään näkemyksiä ja syötteitä lautakunnan työssä rajat ylittävän yhteentoimivuuden edistämiseksi.

Päätösesitys: Käydään keskustelu alustuksen pohjalta. Kirjataan huomiot jatkovalmistelua varten.

Päätös: Käytiin keskustelu alustuksen pohjalta. Asiantuntijaryhmän jäsenet voivat toimittaa ehdotuksia rajat ylittävissä yhteistyössä edistettävistä asioista jatkovalmistelua varten.

7. Katsaus: VM:n ajankohtaiset tiedonhallinnan kehittämistoimet (klo 11:45 –)

Huotari esitteli tiedonhallinnan kehittämistoimien ajankohtaisia asioita. JIT-ehtojen päivittäminen etenee aikataulussa ja tavoitteena on julkaista päivitetty ehdot ensi vuoden alussa. Ehtojen käytöstä ja toimivuudesta tullaan pyytämään lausuntoja.

eIDAS-kokonaisuuden toimeenpanohanke ja säädösvalmistelu etenevät. Lompakkojen ja attribuuttien hyödyntämisen merkitys tiedonhallinnan ja tiedon liikkumisen näkökulmasta on tärkeä. Kansallista toimeenpanoa valmistellaan, ja EU-tason täytäntöönpanosäädösten etenemistä seurataan tiiviisti.

Paikkatiedon kansallisen riskiarvion työryhmän muistio on valmistunut. Hallitusohjelman linjauksen mukaisesti kriittisen infran tiedon avoimuuden uudelleenarviointia jatketaan ja tarkoituksena on perustaa valmistelua edistämään hanke.

8. Muut asiat (klo 11:55 –)

Komissio on julkaissut yhteentoimivuuden kehittämiseen kytkeytyvän ja muun muassa EIF-kyselyn tuloksiin nojautuvan [State of Play -raportin](#) syyskuussa 2024.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.47.

Liitteet / Bilagor

Liite 1. Edellisen kokouksen pöytäkirja
Liite 2. Yhteentoimiva Eurooppa -säädös (kalvot)

Jakelu / Sändlista

Julkisen hallinnon tiedonhallinnan asiantuntijaryhmän jäsenet
Kokoukseen kutsutut